Lietas arhīva Nr. A42-01025-18/19
ECLI:LV:ADRJRIT:2018:0619.A420301117.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 19.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Aiga Putniņa,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2017.gada 12.septembra lēmuma Nr.31.1-22.10/4876 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) Nodokļu pārvaldes Iedzīvotāju ienākuma nodokļa datu atbilstības pārbaudes daļa datu atbilstības pārbaudes ietvaros konstatēja, ka pieteicējs /pers. A/ 2015.gada maijā no AS „West Kredit" ir saņēmis ar nodokli apliekamus ienākumus 12 630,79 *euro*, kas gūti aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, bet 2015.gada ienākuma deklarācijā to deklarējis kā ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo ienākumu.

Pārbaudes rezultātā 2017.gada 20.aprīlī pieņemts lēmums Nr.31.1-8.56/80313, ar kuru pieteicējam aprēķināti un iemaksai budžetā noteikti 3351,01 *euro*, no tiem iedzīvotāju ienākuma nodoklis 2905,08 *euro* un nokavējuma nauda 445,93 *euro*.

[2] Nepiekrītot noteiktajiem maksājumiem, pieteicējs minēto lēmumu apstrīdēja. Ar dienesta ģenerāldirektora 2017.gada 12.septembra lēmumu Nr.31.1-22.10/4876 apstrīdētais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Vispārēji par ienākumu no aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas ir jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis, kam saskaņā ar apstrīdēšanas iesniegumu piekrīt arī pieteicējs. Likumdevējs šim vispārējam nosacījumam ir noteicis izņēmumu likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 35.[1]punktā, kura piemērošanai ir nepieciešama visu minētās normas nosacījumu izpilde.

[2.2] Lietā nav strīda par likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 35.[1]punkta „a", „d", „e" apakšpunktu izpildi. Lietā izvērtējams, vai pastāv „b" apakšpunkta nosacījums, proti, ienākuma guvējs saistības ir uzņēmies nolūkā nodrošināt sevi (vai savu ģimeni) ar dzīvošanai paredzētu nekustamo īpašumu un izmantojis šo aizdevumu nekustamā īpašuma iegādei, būvniecībai, rekonstrukcijai vai uzlabošanai.

[2.3] No lietas materiāliem esošā 2007.gada 9.jūlija aizdevuma līguma izriet, ka aizdevuma 20 352,43 *euro* atmaksa nodrošināta ar pieteicējas mātei /pers. B/ piederošu dzīvokli kā ķīlu. Attiecīgi pieteicēja māte /pers. B/ nav uzņēmusies saistības pret AS „West Kredit", lai nodrošinātu sevi (vai savu ģimeni) ar dzīvošanai paredzētu nekustamo īpašumu. No iegūtās papildu informācijas izriet, ka /pers. B/ no aizdevuma daļēji dzēsa dēla /pers. A/ parādsaistības pret SIA „Paritate Banka". Ņemot vērā minēto un apstrīdēšanas iesniegumā norādīto, ka naudas līdzekļus pieteicēja māte /pers. B/ iztērējusi dzīves laikā, lietā nav konstatējams, ka naudas līdzekļi būtu izmantoti dzīvokļa atjaunošanai vai uzlabošanai.

[2.4] Pieteicējs pēc mātes nāves ir pieņēmis mantojumu, tātad arī parādsaistības. Attiecīgi pieteicējam bija jāturpina veikt aizdevuma atmaksa. Pieteicējs to nav darījis, kā rezultātā dzīvoklis, pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas tiesas 2014.gada 11.jūnija aizmugurisko spriedumu lietā Nr.C17104913 par parāda piedziņu, pārdots izsolē.

[2.5] Pieteicējs nepamatoti uzskata, ka konkrētajā gadījumā piemērojams likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 9.punkts, kas noteic, ka gada apliekamajā ienākumā netiek ietverts un ar nodokli netiek aplikts mantojuma rezultātā gūtais ienākums. Pieteicējs guva ar nodokli apliekamo ienākumu 12 630,79 *euro* parādsaistību dzēšanas, nevis mantojuma rezultātā.

[3] Pieteicējs vērsās ar pieteikumu tiesā, lūdzot atcelt dienesta ģenerāldirektora lēmumu. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Dienests nav ņēmis vērā, ka pieteicējs parādsaistības ir mantojis, līdz ar to uz pieteicēju ir attiecināms likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 9.punkts.

[3.2] AS „West Kredit" dzēstās saistības izriet nevis no starp pieteicēju un AS „West Kredit" noslēgtā aizdevuma līguma, bet starp pieteicēja māti un AS „West Kredit" noslēgtā līguma. Pieteicējs ieguva mantojuma ceļā tikai dzīvokli un saistības, aizņemtos līdzekļus pieteicēja māte iztērēja dzīves laikā, tie netika nodoti pieteicējam. Tādējādi pieteicējs nekādus līdzekļus no AS „West Kredit" nav saņēmis, kā arī neguva nekādus ienākumus no tā, ka AS „West Kredit" dzēsa parādsaistības.

[3.3] Ņemot vērā minēto, pieteicējs 2015.gada deklarācijā pareizi norādījis, ka 12 630,79 *euro* ir ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekams ienākums.

[4] Dienests tiesai sniegtajā paskaidrojumā pieteicēja pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minētajiem argumentiem.

[5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo un ceturto daļu pirmās instances tiesā administratīvās lietas izskatīšana notiek

rakstveida procesā, izņemot, ja lietas izskatīšanu mutvārdu procesā tiesas sēdē lūdzis pieteicējs. Ņemot vērā, ka pieteicējs šādu lūgumu tiesai nav izteicis, tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem, proti, pieteicēja māte no AS „West Kredit" ir saņēmusi aizdevumu (kredītu), kuram kā nodrošinājums (ķīla) kalpoja pieteicējas mātei piederošais dzīvoklis, pēc mātes nāves pieteicējs pieņēma mantojumu, tostarp arī parādsaistības, vēlāk parāda piedziņas procesā dzīvoklis pārdots izsolē un attiecīgi pārējā daļā minētās parādsaistības dzēstas.

Lietā ir strīds par to, vai ienākums, kas gūts šo parādsaistību dzēšanas rezultātā, ir uzskatāms par pieteicēja ienākumu un attiecīgi apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

[7] Pieteicējs neapstrīd, ka vispārīgi par ienākumiem no aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas ir jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis, kā tas izriet no likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 7.panta un 8.panta trešās daļas 21.punkta. Pieteicējs arī neapstrīd, ka konkrētajā gadījumā nepastāv likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 35.[1]punktā paredzētā izņēmuma nosacījumi, kuru iestāšanās gadījumā minētie ienākumi nebūtu uzskatāmi par ar nodokli apliekamo ienākumu veidu.

Vienlaikus, pieteicēja ieskatā, uz konkrēto gadījumu ir attiecināms likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 9.punktā paredzētais izņēmums, saskaņā ar kuru ar nodokli netiek aplikts mantojuma rezultātā gūtais ienākums, izņemot autoratlīdzību (honorāru), kuru izmaksā autortiesību mantiniekiem.

[8] Minētajam pieteicēja viedoklim nevar piekrist, jo pieteicējs mantojuma rezultātā ieguva parādsaistības, nevis ienākumus, uz kuriem būtu attiecināms likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 9.punktā paredzētais izņēmums.

Saskaņā ar Civillikuma 701.pantu ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu visas mantojuma atstājēja tiesības un saistības, ciktāl tās neizbeidzas ar viņa personu, pāriet uz mantinieku. Tas nozīmē, ka uz mantinieku gulstas ne tikai mantojuma atstājēja tālāk nododamās tiesības, bet arī pienākums izpildīt saistības, kuras nav izbeigušās ar mantojuma atstājēja nāvi.

Pieņemot mantojumu, pieteicējam bija jārēķinās, ka parādsaistības kļūs par viņa saistībām un attiecīgi viņam tās būs jāturpina segt, neskatoties uz to, ka pats nebija ieguvis līdzekļus no aizdevuma un pieteicēja māte /pers. B/ tos jau bija iztērējusi. Aizdevuma (kredīta) dzēšanas rezultātā tieši pieteicējs guva labumu, jo pieteicējs tika atbrīvots no saistības turpināt aizdevuma segšanu no saviem līdzekļiem. Attiecīgi tas uzskatāms par pieteicēja ienākumu, kas ir apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

[9] Ņemot vērā minēto, tiesa pārsūdzēto lēmumu atzīst par tiesisku un pamatotu, savukārt pieteicēja pieteikumu par nepamatotu un līdz ar to noraidāmu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251.pantu un 289.–291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2017.gada 12.septembra lēmuma Nr.31.1-22.10/4876 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Putniņa